

Ezek az árkokon kívül még további, több irányba futó, egymásba kapcsolódó, kisebb-nagyobb, többszörösen megújított, árokreszekre tagolt, és mesterségesen kiásott vízelvezető gödröket tartalmazó, különböző időrendű árkokat találtunk. Mindezek alapján feltételezzük, hogy az itt élő lakosság a mocsaras terület lecsapolására, víz elvezetésére hozta létre ezeket az árokrendszereket, amelyeknek különböző ágait időnként kibővítették a császárkor idejében.

A terület DK-i felében 3, egymáshoz közeli, félig földbe mélyített ház nyomát dokumentáltuk. Egy K-Ny irányú árok mindhárom félbevágta, ezért csak részben maradtak meg. A legépebb közülük egy lekerekített téglalap alakú, háromszög formájú padkás kinyúlással (vagy bejárati résszel) ellátott háznyom, ÉK-i negyedében hamus, faszenes, köves tűzhellyel, DDK-i és ÉÉNy-i oldalán egy-egy cölöplyukkal.

A házakon kívül még további kisebb gödröt, cölöpgödröt, cölöplyukat, körülöttük összesen 6 nyílt tűzhely, paticsos faszenes folt nyomát találtuk meg. A K-i szelvényfal mellett 1, illetve Ny-ra középtájon 2 másik kemence és hamuzó gödrük került felszínre. Leletanyaguk szürke, vagy nyers színű korongolt kerámia, illetve kézzel formált házikerámia.

A nyomvonal É-i felében, a császárkori telephez tartozott néhány kerek, méhkas alakú gabonátároló verem (15 db), amelyek általában több csoportban, vagy sorban helyezkedtek el. A legutolsó, ÉNy-i, magában álló kerek, méhkas alakú tárológödör bizonyult a legnagyobbaknak, legmélyebbnek. Figyelmet érdemel a délebbi csoportban előkerült tárolóverem közül egy kutya teljes csontvázát tartalmazó gödör. A gödrökből kevés kézzel fogható leletanyag került ki (néhány edénytöredék, állatcsont).

A telepjelenségeken kívül előkerült egy magányos, zsugorított csontvázas sír, mellékletként egy nagyon rossz megtartású vasfibulával.

Munkatársak: Bencze Zoltán, Korom Anita.

SZILAS GÁBOR – TÉZER ZITA

78. Budapest, XXIII. Soroksár

A?, H

2008. július–augusztusban megelőző régészeti feltárásokat végeztünk az M0 autótól M5–M1 autópályák közötti szakaszán.

Vető-dűlő VII., BP-1 lh.: Az 5-ös útra merőleges földút É-i oldalán a kisajátítási terület K-i oldalán nyitott szondában árkokat és gödröket tártunk fel. Az Ócsai (5-ös) útról induló felhajtónál, ahol a kisajátítási terület V-alakban indul ÉÉNy felé már a felszínen kerámiatöredékeket találtunk. Az itt nyitott szondában feltárt árkokból az állatcsontok mellett késő népvándorlás kori (avar?) kerámiaanyag került napvilágra.

Telekesek legelője, BP-9 lh.: A lelőhely kisajátítási területe az 51. sz. út mellől indul, majd egy erdőn keresztülhaladva Y-szerűen két irányra ágazik.

A 23+700–24+000 km-szelvényénél mezőgazdasági művelésből kivont, gyomos területet találtunk. Az itt nyitott szondákban régészeti objektum nem került elő. Az erdőn túli területek, azaz az „Y” M0 felé kanyarodó szakasza, továbbá a 24+400–25+500 km-szelvények közötti terület a közelmúltig mezőgazdasági művelés alatt állt. A 25+250 km-szelvényénél található dombtetőn 8 honfoglalás kori sírt tártunk fel. Kissé keletebbre pedig még egy árok részlete került napvilágra.

Munkatársak: Kondorosy Szabolcs és Szigeti Judit régészek, Viemann Zsolt geodéta.

BENCZE ZOLTÁN

79. Budapest, XXIII. Vető-dűlő

Sza, Á

2008. október 1. és november 30. között az M0 útgyűrű D-i szektor BP-2 és BP-3 jelű lelőhelyének megelőző feltárását végeztük el, a 26+550–26+700 km-szelvények között. A lelőhely Budapest közigazgatási határán, az Ócsai úttól ÉK-re, két egykori patakmeder által határolt dombháton húzódik. A 2002-es terepbejárás során két lelőhelyként dokumentált területről már a humuszolás során kiderült, hogy egy lelőhely. November végéig több mint 1 ha-on 400 objektumot tártunk fel. Két régészeti korszak leletanyaga került elő: a nyomvonal K-i felén Árpád-kori teleprészletet, a lelőhely közepén, egy ÉNy–DK-i dombháton császárkori temetőt tártunk fel. A nyomvonal ÉNy-i szakaszán, a szondázó ásatás során 3–5. századi telep objektumait dokumentáltuk foltban, a telep feltárására 2009-ben lesz lehetőségünk.

2008-ban összesen 56 császárkori sír került elő, közülük 27-et kerített D-i felén bejárattal rendelkező kör alakú árok. A temetkezések közül 34 bolygatott volt. A 27 árokkeretes sírből csak 4 volt bolygatatlan, közülük 1 melléklet nélküli volt, egy másikba 3 halottat temettek. A 29 jelöletlen sír közül 18 volt érintetlen, többségük csak 1-1 edényt tartalmazott. A fentiek alapján elképzelhető, hogy az árkokkal kerített sírokba rangosabb embereket temethettek. Sok esetben a rablás – a megbolygatott, összefüggő vázcsontok alapján – nem sokkal a temetés után történhetett. A sírokra oldalirányból ráásott rablógödröt két esetben dokumentáltunk, az esetek többségében teljes sírra ráásott rablóaknát figyeltünk meg.

A temető K-i szélén húzódó dombháton 6 körárkot és 5 jelöletlen sírt bontottunk ki, többszörös szuperpozíciót dokumentáltunk. A legkésőbbi – teljesen kirabolt, leletanyagot nem tartalmazó sírt kerítő – körárok 4 aknasír és 1 körárkot bolygatott.

A körárkok nagyon kevés leletanyagot tartalmaztak, pár állatcsont és kerámiatöredék került elő belőlük. Az árokkeretek nagyjából egységes méretűek, átmérőjük átlagosan 17,5–20 m. Az árkok szélessége és mélysége viszont igen tág határok között mozgott, hasonlóan a sírok mélységéhez.

A sírok többsége lekerekített téglalap alakú, DK–ÉNy tengelyű aknasír. A sírokba általában egy halottat